

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

งบการเงินเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการแสดงถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทต่างๆ โดยข้อมูลในงบการเงินนั้นต้องจัดทำขึ้นโดยยึดตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป จึงจะเป็นที่น่าเชื่อถือและสร้างความเชื่อมั่นแก่กลุ่มผู้ใช้งบการเงินซึ่งได้แก่ ผู้ถือหุ้น ผู้สนใจลงทุน พนักงาน ผู้ให้กู้ยืม คู่ค้า ลูกค้า รัฐบาลและสาธารณชนทั่วไป นอกจากนี้ รายงานทางการเงินที่ดีทำให้กลุ่มผู้ใช้งบการเงินมีความมั่นใจในความโปร่งใสและการกำกับดูแลกิจการที่ดีของแต่ละบริษัท โดยเฉพาะบริษัทจดทะเบียน (Listed Company) ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand) มีข้อกำหนดในการจัดทำและส่งงบการเงินให้กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจต่อสาธารณชนอย่างถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปในระยะเวลาที่กำหนด (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548: ออนไลน์)

ในการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ นั้น ข้อมูลกำไรต่อหุ้น (Earnings per Share: EPS) เป็นข้อมูลที่สำคัญที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องเปิดเผย เนื่องจากเป็นข้อมูลขั้นพื้นฐานที่สำคัญของผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะนักลงทุนในการนำมาพิจารณาความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในงวดต่างๆ รวมทั้งนำมาประเมินมูลค่าของหุ้นสามัญโดยวิธีราคาปิดต่อกำไรต่อหุ้น (P/E Ratio) (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548: ออนไลน์) และนอกจากข้อมูลกำไรต่อหุ้นที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละปีที่ได้เปิดเผยในรายงานทางการเงินของบริษัทต่างๆ แล้ว ข้อมูลที่สำคัญอีกข้อมูลหนึ่งซึ่งผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะนักลงทุนนิยมนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจคือ ข้อมูลการพยากรณ์กำไรต่อหุ้นล่วงหน้า (Earnings per Share Forecast) ซึ่งโดยปกติแล้ว ข้อมูลกำไรต่อหุ้นจากการพยากรณ์สามารถหาได้จากข้อมูลการวิเคราะห์ของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ (Analyst) ของบริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ ที่ทำการพยากรณ์และเผยแพร่ไว้ในสื่อต่างๆ เช่น บทความในหนังสือพิมพ์ทั่วไป หนังสือพิมพ์ธุรกิจหรือเว็บไซต์ของบริษัทหลักทรัพย์ซึ่งสามารถหาข้อมูลได้ทางอินเทอร์เน็ต ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลเหล่านี้ เช่น นักลงทุนที่ลงทุนด้วยความรู้ (Information Investor) ผู้จัดการกองทุน (Fund Manager) นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่วิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental Analyst) สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการพยากรณ์โดยนักวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการศึกษาถึงแนวโน้มความเติบโตของผลกำไร

ของบริษัทจดทะเบียน ความน่าดึงดูดใจในการลงทุน เงินปันผลที่คาดว่าจะได้รับ รวมทั้งสามารถนำข้อมูลจากการพยากรณ์นั้นมาประกอบกับการประเมินมูลค่าที่แท้จริงของหุ้น (Intrinsic Value) ได้

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลกำไรต่อหุ้นล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องที่เผยแพร่โดยบริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ นั้น เกิดจากการคำนวณ โดยใช้ข้อมูลงบการเงินในอดีตและข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ข้อมูลเชิงเศรษฐศาสตร์จุลภาคและเศรษฐศาสตร์มหภาค สิ่งที่น่าสนใจคือนักลงทุนสามารถเชื่อถือข้อมูลการพยากรณ์นี้ได้มากน้อยเพียงใด นักวิเคราะห์มีความผิดพลาดในการพยากรณ์หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งปัจจัยอะไรที่มีผลต่อความผิดพลาดในการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์ เนื่องจากผลของความผิดพลาดดังกล่าวจะส่งผลให้กลุ่มผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจผิด และนำข้อมูลที่ได้ไปตัดสินใจผิดพลาด นอกจากนี้ การศึกษาถึงความผิดพลาดของการพยากรณ์ข้อมูลกำไรต่อหุ้นล่วงหน้าของนักวิเคราะห์มีอย่างแพร่หลายในต่างประเทศ แต่ในประเทศไทยพบว่ายังมีการศึกษาในแนวทางนี้น้อยมาก ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาเรื่องของความผิดพลาดในการพยากรณ์กำไรต่อหุ้นของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่พยากรณ์กำไรต่อหุ้นล่วงหน้า ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อวัดความผิดพลาดของการพยากรณ์กำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และปัจจัยที่มีผลต่อความผิดพลาดเหล่านั้นเพื่อเป็นแนวทางให้กับกลุ่มผู้ใช้งบการเงินและผู้สนใจ ในการตัดสินใจเลือกใช้ข้อมูลการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวัดความผิดพลาดในการพยากรณ์กำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความผิดพลาดในการพยากรณ์ข้อมูลกำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับความผิดพลาดในการพยากรณ์กำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความผิดพลาดในการพยากรณ์กำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นประโยชน์กับผู้สนใจ สาธารณชน และกลุ่มผู้ใช้บริการการเงินทั่วไป เพื่อทราบถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เผยแพร่และเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกใช้ข้อมูลจากการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์

นิยามศัพท์

กำไรต่อหุ้น (Earnings per Share) เป็นความสัมพันธ์ของจำนวนกำไรสุทธิที่จะแบ่งสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นเพื่อได้ผลตอบแทนต่อหุ้น ซึ่งเมื่อลงทุนในหุ้นจะได้ผลตอบแทนเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ เมื่อนำจำนวนหุ้นโดยเฉลี่ยไปหารกำไรสุทธิจะได้กำไรต่อหุ้น (การประยุกต์ใช้เครื่องมือและเทคนิคการวิเคราะห์ทางการเงิน, 2548: ออนไลน์)

งบการเงิน (Financial Statements) ได้แก่รายงานทางการเงินที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องจัดส่งต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อทำการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน ประกอบด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น รวมทั้งงบกระแสเงินสด

กลุ่มผู้ใช้บริการการเงิน ได้แก่ ผู้ถือหุ้นและผู้สนใจลงทุน พนักงาน ผู้ให้กู้ยืม คู่ค้า ลูกค้า รัฐบาล และหน่วยงานต่างๆ ของรัฐและประชาชนทั่วไป (อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์, 2547)

นักวิเคราะห์ (Analyst) บุคคล กลุ่มบุคคล หรือบริษัทต่างๆ ที่นำข้อมูลในอดีตจากการเงินของบริษัทจดทะเบียนมาวิเคราะห์และพยากรณ์ค่าต่างๆ เช่น กำไรต่อหุ้น เงินปันผลต่อหุ้น ราคาหุ้น มูลค่าที่เหมาะสมของหุ้น คำแนะนำให้ซื้อหรือขายหุ้น ฯลฯ และเผยแพร่ข้อมูลต่างๆ ต่อสาธารณชน

บริษัทจดทะเบียน (Listed Company) ได้แก่บริษัทต่างๆ ที่จดทะเบียนเพื่อเข้าระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความผิดพลาด (Errors) หมายถึงความแตกต่างของกำไรต่อหุ้นที่พยากรณ์โดยนักวิเคราะห์หลักทรัพย์และกำไรต่อหุ้นที่แท้จริงของบริษัทจดทะเบียนที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2541 ถึง 2547

I/B/E/S (Institutional Brokerage Estimate System) เป็นฐานข้อมูลที่แสดงค่าคาดการณ์ของกำไรต่อหุ้น เงินปันผลหลักทรัพย์ต่างๆ คำแนะนำการซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งข้อมูลด้านการบัญชีและการเงินของทุกประเทศทั่วโลก ข้อมูลเหล่านี้ได้รวบรวมไว้โดยบริษัท Thomson ซึ่งมีเครือข่ายอยู่ทั่วโลก ในด้านการบัญชีและการเงินนั้น ข้อมูลที่สำคัญใน I/B/E/S คือข้อมูลการพยากรณ์กำไรต่อหุ้น เงินปันผลและข้อมูลคำแนะนำในการซื้อขายหลักทรัพย์ และงานวิจัยที่เผยแพร่ส่วนใหญ่จะใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลนี้ เนื่องจากมีความน่าเชื่อถือมากกว่าเก็บรวบรวมเอง

ตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้ข้อมูลของ I/B/E/S ซึ่งได้รับการเผยแพร่ได้แก่ งานวิจัยของ Allen et al. (1997) Chopra (1998) และ Peek (2000) เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved